

Niet alles zelf doen

Als het in de media over huisvesting voor ouderen gaat, valt al snel het woord Knarrenhof. Na één telefoontje in 2011 was de Knarrenhof-beweging geboren. Sindsdien is het aantal belangstellenden gegroeid van 14 in 2012 naar 30.000 in het voorjaar van 2022. Benieuwd naar wat er te leren valt van de succesformule, zocht ik contact.

Tekst Maria Leemreize **Beeld** Van Veen Architecten/Luuk Kramer, Anneke van Rossum

Anneke van Rossum

Anneke van Rossum, Algemeen aanspreekpunt, nodigde me uit in Zutphen. Anneke is sinds lang vrijwilliger bij Knarrenhof en kocht het laatste appartement van de Hof van Zutphen. Lars Hopman, 26 jaar, gerontoloog en procesregelaar, doet mee aan het gesprek. 'De volgorde bij Knarrenhof is mensen, wensen, stenen', zo beginnen Anneke en Lars.

De mensen

De Aanstichtster (terminologie van Knarrenhof) was Liedeke Reitsma. 'Waarom doet de gemeente Zwolle niets voor ouderen met een smalle beurs?', vroeg ze aan Voorman & Projectmaker Peter Prak. Hij pakte de handdoek op en in 2018 was de A-hof gerealiseerd en kon Liedeke verhuizen.

Een groeiend aantal mensen schreef zich daarna in bij Stichting Knarrenhof. Bij de inschrijving kunnen mensen voorkeur opgeven voor drie gemeenten. Pas als zich in een gemeente kartrekkers hebben gemeld, komt het team van Knarrenhof in actie, een hofje bestellen is er niet bij. De kartrekkers benaderen met hulp van Knarrenhof de politiek, gaan op zoek naar mogelijke locaties en zijn betrokken bij het organiseren van bijeenkomsten.

Wat breng je mee?

Toekomstige bewoners van een hofje krijgen een kennismakingsgesprek. 'Wat breng je mee aan talenten?' is een vaste vraag. Daarnaast tekenen ze een sociaal contract, waarin ze beloven hulp te geven en hulp te vragen. De procesregelaars, die tijdens de voorbereiding en bouw betrokken zijn bij het sociale proces, blijven dat ook na bewoning.

Over de onderlinge verhoudingen binnen de hofjes zegt Anneke: 'Het is niet vanzelfsprekend altijd leuk. Mensen kunnen het wel of niet altijd goed met elkaar vinden. Het is, evenmin als elders, een sprookjeswereld. Zelf heb ik gekozen voor een hofje met 71 bewoners, dan zijn er altijd wel vijf mensen waar je echt contact mee hebt. En met de anderen woon ik gewoon samen, daar doe ik ook gezellige dingen mee, maar echte vrienden zijn met allen, dat lukt niemand.'

De stenen

Het team van Knarrenhof ziet zichzelf als 'hofmakers', als CPO-begeleiders. Nadat de grond voor het bouwen van een hofje is geregeld, wordt een plaatselijke vereniging opgericht en kan de bouw

beginnen. Toekomstige bewoners kunnen hun wensen uiten en blijven gedurende de hele bouwfase nauw betrokken. Wel hebben ze zich te voegen naar de uitgangspunten van stichting Knarrenhof. Zo is het streven 30% sociale huur en 70% koop, waarbij huur en koop door elkaar worden gebouwd. Ieder hofje heeft een gezamenlijke ruimte en tuin: Hofhuys en Hoftuyn, waarvoor de kopers de kosten dragen, want de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. De verdeling van de huizen verloopt volgens datum van inschrijving. Hoeveel woningen er gebouwd kunnen worden, hangt af van de grondprijs en de grootte van de kavel.

Aanvullende afspraken

Samen met Anneke loop ik door de Hoftuyn. Bewoners zijn aan het werk of zitten te lezen. 'We groeten of maken een praatje als de bewóner daartoe het initiatief neemt', zegt Anneke, 'anders worden mensen voortdurend gestoord.' In het Hofhuys is een activiteit, het schema op het raam maakt duidelijk dat bewoners de ruimte volop benutten. Het aantal parkeerplaatsen is bewust klein gehouden. 'Dat stimuleert het gebruik van onze elektrische deelauto's', aldus Anneke.

Mensen die in Knarrenhof willen wonen, kunnen zich inschrijven via de website van de gelijknamige landelijke Stichting. Als ze eenmaal wonen in Knarrenhof en dementie of andere klachten krijgen, kunnen ze met hulp van andere bewoners zo lang

mogelijk blijven wonen. De uitgangspunten en regels zijn eenduidig. Ook mensen met een krappe beurs komen in aanmerking. De ruime leeftijdsgrenzen maken veel mogelijk, in Zutphen wonen twee zussen en hun moeder, ieder in een eigen appartement.

Een succesformule?

Is dat een passende formule voor iedereen? 'Voor mij wel', zegt de een, 'hoef je tenminste niet alles zelf te doen.' 'Niks voor mij', zegt een ander, 'ik ben na één contact met stichting Knarrenhof afgehaakt, ik vond ze te dwingend. Ik bepaal zelf wel hoeveel huizen ik wil bouwen, met wie ik wil samenwerken en samenwonen en welk huis voor mij is. Ik zet mijn eigen woongemeenschap op en vraag wel advies aan de Landelijke Vereniging Gemeenschappelijk wonen 50-plus.'

Oud worden in verbondenheid met leeftijdgenoten, goede burens zijn, samen activiteiten ondernemen en zo de kans op eenzaamheid verkleinen, dat is het doel van Knarrenhof én van de woongemeenschappen van 'doe-het-zelvers'. De groepsvorming verloopt anders, daardoor zal de mate van onderling contact wellicht verschillen. En zo is er voor ieder wat wils.

Het financiële aspect is in dit stuk buiten beschouwing gebleven. Zie daarvoor: knarrenhof.nl. Want 'Alles mag je kopiëren, alleen mag je het geen Knarrenhof noemen', laat Anneke weten.

Het Hof van Zutphen in aanbouw